Nro: 49

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu, Nayiaśnieyszego CESARZA, JMPERATORA Całey Rossyi.

Z GRODNA DNIA 20. MARCA Roku 1797. W PONIEDZIAŁEK.

Podług Naywyższego JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI Rozkazu. Od Ceremonialnych Dzieł oznaymienie, o odmianie żałoby na następnym porządku.

1mo. Od naznaczonego dnia odiazdu JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI i JEY JMPERATORSKIEY MOSCI, i Nayiaśnieyszych Xiążąt z Sankt-Peterzburga do Miasta Moskwy, gdzie zdawna koronowali się Monarchowie, po dzień szczęśliwego powrotu, zdiąć żałobę ze wszystkich tych obu płci Osob, i wszystkich przy Dworze służących, którzy znaydować się będą w Swicie JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI, IEY IMPERATORSKIEY MOSCI, i Nayiaśnieyszych Xiążąt —

2do. Zdeymuie się żałoba po wszystkich Miastach tych Guberniów, przez które ma się odbyć naywyższy przeiazd z Sankt-Peterzburga, co ma się znaczyć w te tylko dni, które uczczone będą przytomnością JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, JEY IMPERATORSKIEY MOSCI, albo których Osob z Nayiaśnieyszych Xiążąt —

3tio. Zdiąć żałobę w całey Moskiewskiey Gubernij z okazyi Naywyższey przytomności w Moskwie JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, JEY IMPERATORSKIEY MOSCI, i Nayiaśnieyszych Xiążąt, to się znaczy od dnia nayszczęśliwszego przybycia Ich do Moskwy, po dzień Naywyższego Ich odiazdu napowrót z Moskwy. —

4to. Od dnia Koronacyi, która z Naywyższey JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI woli ma być wypełniona w Aprilu teraznieyszego 1797 Roku dla tak uroczystey i powszechney dla wszystkich Rossyiskich wiernych Poddanych radości, zdeymuie się żałoba we wszystkich granicach Państwa Rossyiskiego, to się znaczy, do przybycia Naywyższego na powrót do Sankt-Peterzburga.

5to. We wszystkie uroczyste dni w drugim o żałobie Kwartale i daley rozkazuie się zdiąć żałobę w całym Państwie. —

6to. Jeżeli Naywyższy JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI odiazd przeciągnie się dłużey niżeli naznaczono, tedy i o przedłużeniu żałoby oczekiwać szczegulnego naywyższego Rozkazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI.

7mo. Kiedy zaś nastąpi takowy naywyższy JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI rozkaz o przedłużeniu żałoby po Prawowiernym Wielkim PANU JMPERATORZE PIETRZE THEODOROWICZU, i Prawowierney wielkiey PANI IMPERATOROWEY KATARZYNIE ALEXIEJOWNIE, tedy kontynuować nosić one wedle przepisanego porządku nayuroczyściey zatwierdzonego, o głębokiey żałobie publikowanego w całym Państwie, zachowuiąc to, ażeby nieumieszczać do żałoby liczby dni tych, które z oney wyłączone były, po czym caloroczna żałoba kończyć się ma 9bra 24 dnia 1797 Roku.

Oznaymienie Taynego Konsyliarza, Gubernatora Litewskiego, i Kawalera Bułhakowa.

Bedąc naznaczonym za Naywyższym JEGO JMPERATORSKIEY MOSCI, Pana moiego Naymiłościwszego, rozkazem do Litewskiey Gubernij Gubernatorem, i na skutek takowey Naywyższey woli przybywszy Ja dopiero do Miasta Wilna, oznaymuię o tym dla powszechney i szczególney wszystkim Juryzdykcyom Sądowym, i Obywatelom Litewskiey Gubernij wiadomości, dla tego, ażeby w Sprawach reguluiących się do moiey aktualney Funkcyi, ci wszyscy od tąd z swoiemi odezwami udawali się do mnie. Datt w Wilnie Februarij 26/8 dnia, 1797 Roku.

(L. S.) *Jakób Bułhakow.*

Dnia 16. t. m. Nuncyusz Papieski JX. *Litta* Arcy-Biskup *Tebański* iadący do Miasta *Moskwy*, przybył do tuteyszego Miasta, i nazaiutrz w dalszą puścił się podróż.

z Wiednia 4. Marca.

Słychać, że w Kollegium woiennym różne odmiany nastąpić miały. Łagodna pora roku, przybycie woysk naszych do Armij Włoskiey bardzo ułatwia. Siła zbroyna w *Fryulu* iuż 30,000 ludzi wynosi. —//— Mówią, że Feldmarszałek *Wurmzer* d. 11. do Wenecyi przybył, i że z tamtąd dnia tegoż miał wyiachać. Garnizon Austryacki, który był w *Mantuy* w 3 Dywizyach przebył *Piave* i umowa między Generałami stron woiuiących zawarta była względem wstrzymania tak długo nieprzyiacielskich czynności, dopóki wspomnione dywizye przez wspomnioną rzekę nieprzeprawią się. —//— Względem zdrowia Arcy Xięcia *Jozefa* choruiącego na suchoty w *Budzie* bardzo niespokoyni iesteśmy. Dwor nasz odradził dla ważnych przyczyn Oycu S. aby do *Wiednia* nieprzyieżdżał. Wiele podeyrzanych Włochów odebrało rozkaz wyiechania z tąd. — Grl *Mack* pracuie nad planem operacyi woiennych przyszłey Kampanij, który potym na konferencyach Gabinetowych ma być roztrząsany.

z Paryża 17. Lutego z Zurnalu Frankfurt.

Dyrektoryat piſał liſt do Miniſtra woiennego, w którym oświadczywſzy Miniſtrowi ſwoie ukontentowanie z śrzodków, które przedſięwziął dla utrzymania Armiow, to wyraża: „ Mamy przed ſobą intereſsuiący widok, że ieśli nieprzyiaciel trwać ieſzcze będzie upornie w nienawiści ſwey ku pokoiowi, my nową Kampanią wielkiemi ſiłami prowadzić będziemy, kiedy on próżne nadzieie ſwych zwycięſtw na naſzym niedoſtatku gruntuie. Wieſz dobrze Ob. Miniſtrze, iak mocno ſobie życzemy zakończeczenia nieſzczęść woyny, i znaſz ſzlachetne prawidła powoduiące nami dla przywrócenia *Europie* ſpokoyności, ale nie możemy i nie powinniśmy traktować iak tylko o pokoy ſtały, maiący za zaſadę intereſs roztropnie zkombinowany wſzyſtkich Mocarſtw, których ſię to tycze . . . Lecz choćby nieprzyiaciel niechciał przyſtać na ſprawiedliwe warunki pokoiu, nie zapomni pewnie, że oſtatniey kampanij niezmierne koſzta woyny ponośił; my zaś ſpodziewać ſię możemy, że *ſztuka utrzymywania ſię na iego koſzcie*, nie zaginęła dla nas. Szczęśliwe naſze dawnieyſze i teranieyſze doświadczenia w woiowaniu na iego ziemi, powinnyby mu bydź do ważnych uwag powodem, naybardziey zaś to zadziwiać powinno i zniſzczyć wſzyſtkie iego pretenſye, gdy widzi zawſze na początku kampanij woyſka naſze w zupełnym komplecie, a ſtraty letkie nadgrodzone natychmiaſt z niewyczerpanych źrzódeł. Dalecy od wybierania nagłego rekrutów, pierwſza rekwizycya zapewnia nam nie zawodnie nowe tryumſy i zbiór takiey ſiły wyſtawia, przeciw którey uſiłowania nieprzyiacioł naſzych czczemi będą. —//— Przekonaliśmy ſię o prawdzie ważney, i potrzebną ieſt rzeczą, aby powſzechnie była poznaną, to ieſt: *że Francya nigdy nie miała woyny, którąby ią tak mało krwi ludzkiey iak teraźnieyſza koſztowała.* Gorąca odwaga Francuzów i taktyka ich Republikańſka ſkracaią bitwy, zwycięſtwo prędko decyduią i zmnieyſzaią liczbę offiar: „ W dalſzym ciągu Dyrektoryat zaleca Miniſtrowi dopilnowanie exekucyi uchwały, świeżo przez ſię wydaney. Pierwſzym iey i pryncypalnym Artykułem ieſt, że wſzyſcy woyſkowi, którzy dla iakichkolwiek powodów nieznayduią ſię przy ſwoich korpuſach, obowiązani ſą ſtawić ſię do Armiów na dzień 21. Marca.

z Paryża 26. Lutego z Gazety Berlińskiey.

Onegday Dyrektoryat przesłał Radzie 500. nowe papiery ściągaiące się do odkrytego spisku, którego gałęzie, według wyrazu Dyrektoryatu rozchodziły się do różnych części Rzpltey. Wspomnione papiery przysłane zostały do Rządu przez władze Cywilne i woyskowe Miasta *Nantes*. Znayduie się między niemi proklamacya Hrabi *de Puisaye* wydana do mieszkańcow dawnieyszey *Bretanij*. [Według późnieyszych doniesień rzeczony *Puisaye* aresztowany został w *Laval* w Departamencie *de la Mayenne* i wiele przy nim papierow znaleziono] —//— Nasz Kontr-Admirał *Sercey* popłynął z małą Eskadrą z *Isle de France* ku brzegom *Koromandelu*, gdzie chce spustoszyć osady Angielskie. —//— Dowiaduiemy się z pewnością, że Flotta Hiszpańska od 24, okrętów liniowych i 15 Fregat zawinęła do *Cadix*, gdzie wzmocnioną zostanie 15. okrętami liniowemi. — Listy z *Brest* donoszą, że Fregaty la *Vengeance* i *la Resistance*, iedna korweta i ieden *Luggier* przeznaczone do taiemney wyprawy, gotowe są do wyiścia pod żagle. Szef Dywizyi Ob. *Castagnier* będzie tą małą Eskadrą Komenderował. Znayduie się na niey 1200 ludzi skazanych dawniey na galery, dezerterowie i t. d.

W tym czasie, w którym marsz Armij Francuzkiey ku *Rzymowi* zwraca na się uwagę powszechną, nie będzie od rzeczy położyć tu niektóre wiadomości historyczne o tym Mieście. — *Rzym* był wzięty i spustoszony 7. razy: nayprzod przez *Gaulow* pod dowodztwem *Brennusa* w Roku 374. od założenia Rzymu; drugi raz po 800. leciech przez *Wizygottow*; trzeci raz w 44. lata przez *Wandalow*; czwarty raz w 18. lat przez *Herulow*; piąty raz w 14 lat przez *Ostrogotów*; szósty raz przez *Totylę* Króla *Gottow*; a ostatni raz pod Papieżem *Klemensem VII*, przez Armią *Karola* V. pod Komendą *Connetable de Burbon*.

z Paryża 28. Lutego z Gazety Berlińskiey.

Wypis z Dziennika Armij Włoskiey W główney Kwaterze Ankonie *d.* 24. *Pluviose* (12. *Lutego*) 5. *Roku*.

„ W nocy z d. 21. na 22 korpus iazdy pod komendą Szefa Brygady *Marmont* udał

się ku *Loretto*, zkad Grl *Colli* Komendant
Armij Papiezkiey umknął za iego zbliże-
niem się; zabrawszy z sobą co mógł ze skar-
bów, które od dwóch dni przed naszym przy-
byciem zaczęto wywozić. Wartość iednak
milionowa w sztukach srebrnych i złotych
została się w naszym ręku. — Armia po-
suwa się do *Fuligno*, i dzisiay to iest d. 24.
iest w *Macerata*. o 40. mil od *Rzymu* „
(Podpisano) *Alex: Berthier.*

*Buonaparte Grl Komenderuiący Armią Wło-
ską. Z Główney Kwatery w Macerata
d. 27. Pluviose (15 Lutego) 5. Roku.*

Proklamacya. „ Prawo Konwencyi Na-
rodowey względem deportacyi, zabrania
Xiężom nieposłusznym prawu powracać do
ziemi Rzpltey Francuzkiey, nie zaś zosta-
wać w kraju podbitym przez iey Armie.
Prawo zostawuie rządowi Francuzkiemu
wolność przedsięwzięcia w tey mierze srzod-
ków, iakich okoliczności wymagać będą.
Grl Komenderuiący nie maiąc nic do zarzu-
cenia przeciw postępowaniu Xięży depor-
towanych z Francyi, a do *Włoch* zbiegłych,
następuiące czyni rozrządzenia. — 1.
Wspomnieni Xięża mogą przebywać w Kra-
iach Papiezkich przez Woyska Francuzkie
podbitych. — 2. Zabrania się pod naysuro-
wszemi karami osobom woyskowym, miesz-
kańcom Xiężom lub Zakonnikom tych Kra-
jow prozekwować pod iakimkolwiek pozo-
rem wspomnionych Xięży. — 3. Rzęcze-
ni Xięża umieszczeni zostaną w różnych
Klasztorach i przełożeni obowiązani są dać
im stancyą, iedzenie światło, i ogień. — 4.
Przełożeni Klasztorów dadzą każdemu z
tych Xięży 15 liwrow Francuzkich co Mie-
siąc na ich odzienie i utrzymanie się, za co
ci stosowną Mszy liczbę odprawią. — 5.
Przełożony każdego Klasztoru powinien
podać Komendantowi Miasta nazwisko,
wiek i mieysce urodzenia Xięży Francuz-
kich ulokowanych w iego Klasztorze. Xię-
ża zaś wspomnieni wykonaią przed tymże
Komendantem przysięgę wierności dla Rze-
czypospoplitey Francuzkiey. — 6. Grl Ko-
menderuiący z ukontentowaniem patrzeć bę-
dzie na to, co Biskupi i inni Xięża kochaią-
cy bliznich uczynią dla polepszenia losu
Xięży deportowanych „ [Podpisano) *Buo-
naparte.*

*Wypis z Protokułu uchwał Dyrekto-
ryatu Wykonawczego d. 8. Ventoſe* [26. *Lu-
tego*] 5. *Roku.*

Dyrektoryat Wykonawczy ſtanowi, co
naſtępuie: 1. Miniſter Jntereſsów zagrani-
cznych upoważniony ieſt wydać paſzport
każdemu Xiędzu Francuſkiemu, (byleby
tylko nie areſztowanemu za wyſtępek pra-
wem zabroniony,) któryby oświadczył
chęć udania ſię do *Włoch* do Kraiów Pa-
pieſkich zaiętych przez woyſka Francuſkie.
— 2. Grl komenderuiący Armią Włoſką
przedſięweźmie wſzyſtkie śrzodki, które
oſądzi za przyzwoite, ażeby potrzeby tych
Xięży ſkutecznie zaſpokoione były, i ażeby
zarówno traktowani byli z inſzemi Xiężmi
Francuſkiemi, których znaleziono w Kraiach
Papieſkich. [Podpiſano) *Reubell* Prezy-
dent. *Legarde* Sekretarz generalny.

Na ſeſsyi d. 23. Lutego Dyrektoryat
przysłał do Rady 500. Poſelſtwo z donieſie-
niem, że ſpokoyność i pomyślność zaczyna-
ią ſię odradzać na wyſpie *St. Domingo.* Li-
czni i nieuſtraſzeni korſarze wzbogacaią tę
oſadę. — Depeſze te przywiozła Fregata *la
Semillante. Vaublanc* zabrawſzy głos oświad-
cza, że nic niewyrównywa podeyściu i bez-
czelności tych Agentów, którzy Dyrekto-
ryatowi takowe nowiny przesłali. Po czym
rada nakazuie drukowanie Poſelſtwa.

Grl Buonaparte oznaymił Dyrektorya-
towi o wysłaniu do *Paryża Madona de Lo-
retto* (Naświętſzey Panny *Loretańſkiey*)
— Kommunikował także Dyrektoryatowi
liſt Kardynała *Mattel*, który umieſzczamy
niżey pod Artykułem z *Rzymu.*

z Hagi 28. *Lutego z Gazety Berlińſkiey.*

Woyſka Francuſkie przechodzą uſta-
wicznie do *Fryzyi* i przyległych iey Pro-
wincyi, w których ſkryty ogień tleie od
czaſu ukarania w *Leuwarden* herſztow bun-
tu. Liczba areſztowanych wynoſi 200. oſob.
Były także nieiakieś poruſzenia buntowni-
cze w *Overyſsell*, które przez czynność Grla
Dumonceau uśmierzone zoſtały. Reprezen-
tant *Auſmorth* uczynił rapport konwencyi
względem *deficit* znayduiącego w kaſsie
Adminiſtracyi zawiaduiącey opłacaniem
woyſk Francuſkich. Konwencya nim ſię za-
trudni planem ſkarbu, chce udecydować
wſzyſtkie Artykuły ściągaiące ſię do władzy
ſądowniczey. Dekretem iey tortury w ca-
łey Rzpltey ſą znieſione.

z *Warſzawy d.* 10. *Marca.*

Jego Ceſarſko-Królewſkiey Mści i Kró-
la Jmci Pruſkiego Kommiſsarze Demarkacyi-
ni, którzy dnia 26 Lutego z tąd wyiechali
dla uregulowania granic od *Swidrow* po
prawym brzegu *Wisły*, aż do *Niemirowa* nad
Bugiem, po ukończonym zupełnie dziele, na
powrót tu przybyli, z wielką okazałością i
w aſsyſtencyi komendy z iazdy i piechoty
ſkładaiącey ſię, która trzy razy ognia z rę-
czney broni dała, oſtatnie Orły graniczne
przybite zoſtały na końcu linij, która od
Gorzewa przy granicy *Górnego Szląſka*, i
dawney *Galicyi*, aż do Miaſteczka *Niemiro-
wa* na prawey ſtronie *Bugu* rozciąga ſię.
Po zakończonym tym uroczyſtym akcie,
pierwſzy Ceſarſko Królewſki Komiſsarz De-
markacyiny J.P. Pułkownik Margrabia *du Cha-
telet* i Grał Lieutenant J. W. *de Klinghoffstrom*
pierwſzy Komiſsarz J. K. Mości Pruſkiey,
zeſzli ſię razem, aby na mieyſcu, gdzie w
wielkim dawniey Państwie trzy teraz potę-
żne Mocarſtwa z ſobą graniczą, wzaiemnie
ſobie w wyrazach nayſzczerſzey przyiaźni
powinſzowali ukończenia dzieła, które w
kronikach narodow wiekopomnym zoſta-
nie. —

z *Konſtantynopola* 25. *Stycznia.*

Ambaſsador Francuſki *Aubert Dubayet*
miał pierwſzą audyencyą u W. Sułtana z nad-
zwyczayną okazałością. Zołnierze konney
Artylleryi i inni woyſkowi Francuzi, któ-

rzy Ambaſsadora poprzedzali, nie byli uzbroieni tak, iak przy Audyencyi, którą miał u W. *Wezyra*; mariz ich zatym iako nie uzbroionych zdawał ſię bydź oſobliwſzym. Ceremonie przy ſamey audyencyi, ſtoſownie do żądania Posła, bardzo odmienne były, i Turcy takie mu honory okazali, iakich niemaſz przykładu w dzieiach tego Państwa. Nie czekał tak, iak od niepamiętnych czaſów był zwyczay, na przyiście W. *Wezyra*; a gdy wchodził do Sali, w którey ſię Sułtan znaydował, nie był prowadzony od 2ch *Kapigi-Baſzów* czyli Szefów warty *Seraiu*, lecz ſzło za nim 30. Janczarów, i w czaſie audyencyi pułkole uformowali, do którey to honorowey służby, nigdy Janczarów dawniey nie używano. —— D. 23. t. m. Kompania Artylleryi konney Francuſkiey okazywała ćwiczenia woienne w przytomności W. Sułtana, W. *Wezyra* i Kapitana Baſzy. Pierwſzy z nich oświadczył z tąd ſwoie ukontentowanie. —— Przybyły tu niedawno Ambaſsador Rzptey *Weneckiey*, miał audyencyą u W. *Wezyra* z zwyczaynemi ceremoniami. Uzurpator Tronu *Perſkiego* maiący bliſko lat 80. oświadczył chęć zawarcia pokoiu, a nawet przywrócenia *Perſom* ich prawego Monarchy, pod warunkiem zatrzymania dla ſiebie rządu iedney Prowincyi, tak długo, iak żyć będzie.

z Turynu 29. Stycznia z Gazety Berlinſkiey.

Rząd odebrał wiadomość urzędową, że przechodzić ma przez *Turyn* 7. Kolumn niewolnikow Auſtryackich, każda od 3.000. ludzi, które udadzą ſię do Francyi drogą *Demoſlt.*

z Włoch 13. Lutego z Gazety Berlinſkiey.

Genueńczycy zapłacili Francuzom 2. miliony, których ci oſtatni żądali od pierwſzych w ſpoſobie pożyczki. Zapewniaią, że podobne żądanie oświadczył *Buonaparte* Senatowi *Weneckiemu*. Wſpomniony Grl proſił także u Dworu Sardyńſkiego o doſtarczenie mu znaczney wielości broni i ammunicyi.

z Peſaro 8. Lutego.

w Legacyi *Urbino* Grl *Buonaparte* naſtępne wydał urządzenia. —— 1. Legacya *Urbino* będzie rządzoną przez Adminiſtracyą centralną złożoną z 7. oſob i uſtanowioną w *Peſaro* —— 2. Wſzyſtkie Miaſta, wioſki, zamki, lenności &c. ſkładaiące legacyą *Urbino*, wyſzlą do *Peſaro* naypóźniey w 5. dni po ogłoſzeniu tego deputowanych do wykonania przyſięgi Rzptey Francuſkiey. —— 3. Miaſto lub wioſki, któreby przepiſu tego w terminie wyznaczonym nie dopełniły, ogłoſzone będą iako zoſtaiące w ſtanie woyny, i mocą oręża do posłuſzeńſtwa przymuſzone będą. —— 4. Obrządki religij nie będą w niczym naruſzone. —— 5. Adminiſtracya przykładać ſię będzie do utrzymania ſpokoyności publiczney. —— 6. Przydany do niey będzie Agent Francuſki dla czuwania nad intereſsami Rzptey. —— 7. Adminiſtratorami będą. (i tu naſtępuią nazwiſka oſob) —— 8. Agentem Francuſkim będzie Ob. *Dorel.* —— 9. Adminiſtracya będzie miała władzę, iaką miał Legat i ſkarb Papieſki. —— 10. Miaſto *Fano* ma bydź przyłączone do legacyi *Urbino.*

z Bolonij 14 Lutego.

Grl *Buonaparte* ogłosił w Legacyi *Ravenna* następuiące urządzenia. —— 1. Legacya *Rawenna* rządzoną będzie przez Administracyą centralną składaiącą się z 9. osob. 2. Administracya ta mieć będzie władzę, iaką miał dawniey Legat Papiezki i inne władze świeckie od Dworu *Rzymskiego* ustanowione. —— 3. Wybierze iak nayprędzey osoby znane z patryotyzmu i światła do składu municypalności. —— 4. Każe aresztować wszystkich tych, coby spokoyność publiczną naruszali, i przedsięweźmie potrzebne środki do poskromienia przewrótnych Xięży, ktőrzyby się od prawideł religii oddalali i chcieli mieszać się do interſsów świeckich. —— 5. Obeymie wszystkie dobra i intraty należące do Papieża i Xiążąt, z którémi Francya iest w woynie, a mianowicie Xiążąt Rzymskich, którzy Regimenta i Kompanie żołnierzy zaciągali i Papieżowi nadzwyczayne ofiarowali posiłki. 6. Każe więc przyłożyć pieczęć, gdzie będzie należało, i starać się będzie wyciągać iak naywiększą korzyść z dobr rzeczonych Xiążąt. 7. Wszystkie dobra Duchowne, którychby Posſeſsorowie w Kraju nie byli, maią być sekwestrowane. —— 8. Przydany będzie do Administracyi Komisſarz maiący zlecenie zbierać kontrybucye —— 9. *Romania* mieć będzie członka iednego przy Deputacyi obrony powszechney Rzpltey *Cyspadańskiey*. —— 10. Administracya nie iest mocna czynić ustawy polityczne tyczące się rządu, bez zezwolenia wspomnioney deputacyi. —— 11. Członkami Administracyi są . . . (tu następuią nazwiska) (podpisano) *Buonaparte.*

Kongreſs Rzpltey *Cyspadańskiey* odprawuiący Sesſye swoie w *Reggio* na wniesienie Ob. *Pedrini* uchwalił, że Konstytucya Francuzka przyięta iest dla Krajow Rzpltey, porobione tylko będą małe odmiany względem liczby reprezentantow, sposobu ich wybierania. &c. *Bolończykowie* wszelkiego dokładaią starania dla utrzymania Konstytucyi przez nich dawniey przyiętey, lecz żądanie ich większością głosów odrzucone zostało.

Donoſi ſię Prześwietnemu Publicum, że d. 1. przyſzłego Mieſiąca Kwietnia zaczyna ſię prenumerata zwyczayna Kwartalna na Kuryera Litewſkiego, oraz że pomieniony Kuryer nie w *Grodnie*, lecz w *Wilnie* wydawanym będzie. Zatym ktoby chciał go trzymać, niech ſię wcześnie na pocztach, lub, też w *Wilnie* na Kantorze zapiſać raczy.

Nro. 49.

DODATEK DO KURYERA LITEWSKIEGO

Z GRODNA DNIA 20. MARCA R. 1797. W PONIEDZIAŁEK.

z Florencyi 14. Lutego z Gazety Berlińſkiey.

Woyſka Francuſkie, które *Livorno* opuściły, ſą w liczbie 1,400. ludzi, oprócz korpuſu iazdy i artyllerzyſtów z kilku armatami. Komenderuie niemi Grł *Vaubois* i prowadzi ich drogą *Arezzo* dla udania ſię tamtędy do Kraiow Papieſkich. Do *Livorno* wyſzło z tąd kilka kompanij Artyllerzyſtów, za któremi wkrótce więcey woyſka uda ſię. Spodziewamy ſię także, że będziemy niebawnie panami *Porto Ferraio*, gdyż Anglicy czynią przygotowania do opuszczenia tego portu. Kilku negocyantów Angielſkich miało iuż powrócić do *Livorno* dla rozpoczęcia znowu handlu. — Mieszkańcy w *Perrugia* zbuntowali ſię tak daiece przeciw Rządowi Papieſkiemu, że Gubernator Miaſta, iako też i Biſkup tameczny uiechać muſieli. w *Citta della Pieve* także lud do podobnych poruſzeń zdaie ſię bydź mocno ſkłonnym.

z Inſpruka 22. Lutego z Gazety Berlińſkiey

Nic ważnego nie zaſzło w Armiach. Grł *Mercadin* obeymie, iak słychać, komendę w *Tyrolu.*

Od Granic Włoſkich 18. Lutego.

Liſty z *Nizza* donoſzą, że 20,000. woyſka Francuſkiego ma tamtędy do Armij Republikanów we *Włoſzech* przechodzić. — Przez *Bolonią* przeprowadzono wiele niewolnikow Papieſkich, narzekaią oni na Papieża i Kardynałów z powodu, że groźbą kary Galerów do wzięcia ſię do broni byli przymuſzeni. Kilka ich ieſzcze tyſięcy ieſt tam ſpodziewanych. Wſzędzie gdzie woyſka Francuſkie w Kraiach Papieſkich poſtępuią, poſtrach ie poprzedza. Francuzi przez tę wyprawę, chcą ſobie zebrać ſummy potrzebne na wydatki przyſzłey kampanij. Wielu twierdzi, że maią proiekt zafundowania nowey Rzptey *Rzymſkiey.* — Miaſta w ſtanie Papieſkim od Francuzów zabrane, naſtępuiącą ludność zawieraią: *Bolonia* 70,000. duſz, *Ferrara* 30,000. *Faenza* 18,000. *Sinigaglia* 12,000. *Ravenna* 15,000, *Ankona* 12,000. *Loretto* 4,000. — Jnne zaś Miaſta, które Republikanie opanować myślą, maią ludności: *Civita Vecchia* 9000. duſz, *Viterbo* 10.000. *Tivoli* 18,000. *Benevent* 12,000. *Rzym* 160.000. — W wielu mieyſcach ſtanu Papieſkiego mieſzkańcy kokardy troykolorowe poprzypinali. — w *Neapolu* d. 12. Stycznia obchodzona była uroczyſtość urodzin Królewſkich z wielką okazałością, na zaiutrz zaś odprawiona była Mſza wielka na podziękowanie Bogu za zawarty pokóy z Rzptą Francuſką, a Kaznodzieia *Torelli* miał długą mowę, o pożytkach wynikaiących z pokoiu.

z Rzymu 18. Lutego z Gazety Krakow:

Dnia 10. t. m. niepomyślna tu wiadomość doſzła: dniem przed tym Francuzi do *Ankony* weſzli, Municypalność zaraz uorganizowali, kilku nawet żydow na członkow municypalności wezwali, co dotąd było u nas rzeczą niesłychaną. Tegoż dnia dowiedzieliśmy ſię ieſzcze, iż 3. do 4000. Francuzow do *Perrugij* wkroczyło. — Na uczyniony od kommenderuiącego Grła *Colli* rapport, iż Armia Papieſka nie ieſt w ſtanie dania odporu nieprzyiacielowi, złożono radę ſtanu ze wſzyſtkich Kardynałow, na którey ſam Oyciec S. był przytomny, i uradzono: 1. Aby Oyciec S. na drugi dzień udał ſię do *Benewento.* 2. Aby Grł *Colli* domagał ſię od Francuzów zawieſzenia broni na ośm dni, i w przeciągu tego czaſu ma bydź pokoy zawarty. 3. Aby Kuryera do *Florencyi* wysłać, będącego tam Miniſtra Hiſzpańſkiego *Azara* proſić, żeby zechciał iak nayprędzey do *Rzymu* powrócić. Oyciec S. tak tą nowiną przerażony zoſtał, iż przyſzedłſzy do ſiebie po ukończoney radzie, od zmysłow odſzedł, i ledwie go ſię dotrzeźwiono. — Ledwie co Oyciec S. do zmysłow powrócił, tey ſamey nocy przybył w poſelſtwie od Grła *Buonaparte* Oyciec *Fume* Zakonu Kamedulſkiego, z oświadczeniem, aby Oyciec S. ſpokoynie w *Rzymie* ſiedział. Papież *Leo* wyiechał na przeciw *Attili*, lecz *Buonaparte* kazał Oyca S. zapewnić, że on nie ieſt *Attilą*, i gdyby Oyciec S. z *Rzymu* wyiechał, wſzyſtkich ſpoſobow użyie, aby go nazad zwrócić.

D. 12. Grł *Buonaparte* z główney Kwatery *Ankony* przysłał do Kardynała *Mattei* Kuryera z liſtem pod d. 11. w tey treści. „ Do proponowanego zawieſzenia broni do póty nieprzyſtąpię, póki *nayprzód* podług pierwſzego zawieſzenia broni regularne Regimenta i poformowane korpuſa nie będą rozpuſzczone: *powtóre* Gnrałowie obcy i Officerowie natychmiaſt oddaleni. Ta iedyna Oycu S. do uratowania ſwego Kraiu pozoſtaie nadzieia, pięć dni daie mu do tego czaſu, i aż do dnia 16 deputowanych do *Foligno* wysłać pozwalam, gdzie ſię ia ſam

znaydować będę. Tam żadney takowey propozycyi nieuczynię, któraby dla Oyca S. z krzywdą była. —— Ociec S. kazał natychmiaſt do wyiazdu ſwego przygotowanie uczynić, i Kardynałowi *Mattei*, ſwemu Kuzynowi *Braſchi*, *Maſsini*, i *Galeppi*, na konferencyą do *Foligno* udadź ſię, ktorzy zaraz wyiachali. Lecz dziś do rady ſtanu przybył od Grła *Buonaparte* kuryer z doniesieniem, że nie w *Foligno*, ale w *Tolentino* konferencye naznaczył, gdzie deputowani Papieſcy d. 16. ſtanęli. Woyſka Papieſkie aż do *Spoleto* ſię cofnęły, a woyſka Francuſkie aż do *Foligno* poſunęły ſię, od dnia wczorayſzego z obuſtron nieprzyiacielſkie kroki uſtały. Twierdzą, że Xże *Bellemonte Pignatelli* od Dworu *Neapolitańſkiego* do *Tolentino* ieſt wysłany. Kawaler *Azara* i poseł Dworu *Turyńſkiego* podobnie tam ſię udali. —— Xiężniczki Francuſkie iutro z tąd do *Neapolu* wyieżdżaią. ——

z Bolonij 21 Lutego z Gazety Krakowskiey.

W tym momencie dowiaduiemy się, iż między Rzpltą Francuzką i Papieżem pod następuiącemi warunkami pokoy stanął: 1. Papież odstępuie Koalicyi. 2. W przeciągu dni 5 rozpuszcza swoie woysko. 3. Ustępuie Francuzom *Aweniony*, zrzeka się *Bolonij*, *Ferrary* i *Romanij*. 4. *Ankona* ze wszystkiemi okolicami swemi zostanie w ręku Francuzow aż do generalnego pokoju. 5. Papież zapłaci 31 millionow liwrow. 6. Dostawi dla Armij Francuzkiey 800 wierzchowych koni, 900 do bryk, tyleż wołow, i baranow, i inne żywności, ktore w przeszłym zawieszeniu broni były obiecane. 7. Woysk Francuzkich tyle się zostanie w Krajach Papiezkich, ile do wykonania ninieyszych Artykułow będzie potrzeba. 8. Po dopełnieniu ich, wyciągną woysk Francuzkie zewsząd, procz *Ankony*. 9. Papież przyrzeka zadosyć uczynić za zabóystwo *Basville*. 10. Poczta i Akademia Francuzka będą w *Rzymie* przywrocone. 11. Artykuł w dawnieyszym zawieszeniu broni względem pięknych sztuk będzie natychmiast wykonany. —— Ten pokoy Grł *Buonaparte* z Deputowanemi Papiezkiemi w *Tolentino* zawarł. Obszernieyszego opisu poźniey oczekuiemy. ——

z Straſburga 20. Lutego z Żurnalu Frankfurt.

Przybył tu Grł *Scherer*, który dawniey komenderował we *Włoſzech*. Mianowany ieſt inſpektorem iazdy w Armij *Nadreńſkiey*. Grł *Pichegru* ieſt tu także, lecz tylko iak prywatna oſoba. Grł *Moreau* wkrotce z powrotem ieſt ſpodziewany. ——

z Koblenz 23 Lutego z Gazety Berlińskiey.

Woyska Francuzkie odłączone od Armij *Sambry* i *Mozy* i przeznaczone do Włoch, przestransportowano na wozach z *Metz* do *Lugdunu*. W *Metz* żołnierze niechcieli stać w koszarach, ktore zruynowawszy, kazali, ażeby Mieszczanie ich karmili. Powiadaią, że Gnłowie *Kleber* i *Pichegru*, są przeznaczeni na *Ambaſsadorow*. Wiele mowią o blizkim przeyściu *Renu*, lecz teraz niechcą tak daleko posuwać się Republikanie, iak roku przeszłego, zostawuiąc za sobą 4. fortece. —— Grł *Championet* obeymuie Kommendę po Grle *Kleber*, a *Hoche* będzie zostawał pod Kommendą Grła *Moreau*. Wiele ieszcze Gnłow chce wziąć dymiſsyą, od czasu, iak *Moreau* obiął naywyższą Kommendę.

z Frankfurtu 28 Lutego z Gazety Berlińskiey.

Dowiaduiemy się, że się znayduie, począwszy od *Landau* do *Spiry* korpus Armij Francuzkiey od 30,000 ludzi, lecz niewiadomo iakie iego iest przeznaczenie, i w ktorym mieyscu działać będzie. Lękamy się, aby Francuzi nie przeszli znowu *Renu* i w głąb Niemiec niewkroczyli. Według nayświeższych doniesien z *Neuwied* korpus od 14,000 Francuzow zgromadził się na przeciw tego Miasta między *Tour-Blanche* i *Andernach*. Mimo tych poruszeń ze strony Republikanow, Woyska Cesarskie zostaią w spokoyności, i patrzą na to wszystko iako na demonstracye ze strony nieprzyiacioł ——. Listy z *Pragi* donoszą, że wiele woysk świeżych udało się ku brzegom *Renu*. —— Oddziały woysk Cesarskiego posłane od niższego *Renu* do Włoch wynoszą 13000 ludzi, przez co armia *nad Reńska* zredukowana iest do 25000 ludzi, nielicząc iednak w to garnizonu *Moguncyi*.

z Bruxelli 15. Lutego z Gazety Berlinſkiey.

P. *Pinkney* Miniſter *ſtanow Ziednoczonych Ameryki* iadąc z *Paryża* przeieżdżał tędy, potym ſię udał do *Hamburga*, gdzie wſiądzie na okręt dla powrotu do ſwoiey Oyczyzny. —— Dobra dawniey duchowne, a dziſiay narodowe przedawane ſą w Departamentach przyłączonych z prędkością zadziwiaiącą; każdego tygodnia Adminiſtracya *de la Dyle* odbiera tym ſpoſobem do kaſsy ieden milion.

z Manheimu 21. Lutego z Gazety Berlinſkiey.

Odbieramy z *Munich* ſmutną nowinę, że Wdowa Elektorowa *Bawarſka* d. 17. t. m. zeſzła z tego świata, w 69. Roku wieku ſwego. —— Według liſtow z *Worms* Republikanie mieli publikować w woyſku ſwoim, że 50. lub 60. ludzi z każdey połbrygady może doſtać urlop do domu na 3. tylko mieſiące.

z Sztokolmu 21. Lutego z Gazety Berlińſkiey

Grł Lieutenant *Toll* przybył tu nieſpodzianie i zaiął krzesło w Radzie woienney.

D. 24. Lutego. Grł *Kościuſzko* wyiechał dziſiay do *Gothemburga*, z kąd popłynie do *Ameryki*. —— Grł Roſsyiſki Hr. *Gołowkin* miał audyencyą publiczną u Krola i oddał mu order *Serafinow*, ktorym S P. Imperatorowa *Katarzyna* była ozdobiona.